

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Új világ.

— Új hármasszövetség. —

Annyi a reformtörekvés minden téren, hogy ha megvalósul, semmi sem megy át ebből a századból az ujba.

Még a megingathatatatlannak gondolt dolgok is mozogni, bomladozni kezdenek.

Franciaország ijedten röpi világá a híreket a kettős és hármasszövetség bomlásáról illetve újja alakulásáról s egyéb politikai hírek megokolni látszanak a francziák tegnapi ijedt táviratainak tartalmát.

Három császár találkozni fog ez évben, ami csekély jelentőségű nem lehet s az orosz és francia barátság, mely valószínűs lehetetlen dolog már a nemzetek kormányformái miatt is, elhidegült.

Erre vonatkozólag Budapestről a következőket kapjuk:

Budapest, április 12.

Párisban terjesztik és Bécsben hitelre talál. Legalább minden jel arra mutat, hogy bécsi diplomáciai körök már nem fogadják olyan skeptikusan azokat a híreket, a melyeket a francia diplomácia kulisszái mögül röpitene világá. Párisban pedig azt terjesztik és pedig eléggé határozott formában, hogy a szívélyes baráti viszony kapcsai lazulni kezdenek. Oroszország és Franciaország között, sőt,

hogy már meg is lazultak és csak a külső formák tartják össze azokat.

Ma ugyanis Bécsen át Párisból kapjuk a távirati jelentést, hogy a német császár, az orosz cár és a mi királyunk tervezett entrevneje politikai körökben a legkedvezőtlenebb fogadtatásra talált. E tárgyban tartottak is már minisztertanácsot, a melyen kifejezésre jutott, hogy egyáltalában nem kételkednek a három uralkodó találkozásában és hogy Oroszország folyton távolodik Franciaországtól. Ennek az oka az, hogy egészen új politikai alakulások vannak készülöben, a melyek a szövetségek esetleges felbomlása, illetőleg új szövetségek kötése vezethetnek. Erre mutat a három uralkodó találkozásának terve.

Eddig a párisi távirat.

Hol kezdődött az első elkedvetlenedés Oroszország és Franciaország között, azt a francia diplomácia szigorúan meg tudja határozni; de hogy hol fog végződni, az már kevésbé belátható. Kezdődött ott, a mikor a cár a maga nemes békeakciójának eszméit röpitette világá. Az egész világ lelkesedve fogadta ezt a nagy kezdeményezést, csak Franciaországban döbbenek vissza tőle. A diplomaták cselszövényt sejtettek a színpalak között. Hogyan! Az orosz cár oly kevés fogékonyságot tanusít a francia aspirációk iránt, hogy nincs tudomása a revanche-eszméről, a mely még mindig ott lappang a francia nép millió között, sőt ott van a diplomáciában is, leplezett formában ugyan, de előbb-utóbb ki fog törni, akár alulról, akár felülről enged

majd a nyomásnak. És az orosz cár, a francziák hű szövetségese, világmozgalmat akar indítani a háboru mindenféle módjának megakadályozása ellen?

Az első és legérzékenyebb elkedvetlenedés a francia diplomáciai testületben keletkezve, csakhamar eljutott a cárhoz, aki sietett megnyugtani szövetségeseit az iránt, hogy ideális törekvései közepette nem feledkezett meg Franciaország fájdalmaról, amely Elzász és Lotharingia óta folyton kinozza és amelynek levezető csatornája más, mint egy nagy revanche-háboru, nem lehet, ha ugyan valamilyes nemzetközi parlament, amely szintén bennfoglaltatik a cár légváraiban ezt a függő kérdést nem rendezzi.

Ha annak idejében a cár megnyugtató válaszát Franciaországban tudomásul vették is, de a bizalmatlanság mind nagyobb arányokat öltött. A benső ösztönök különbözősége lehet az, ami Orosz és Franciaországot elválasztja egymástól. Mesterségesen létre tudott jönni egy szövetség, de a nemzeti karakterek ebben a szövetségben nem találkoznak, a szövetség magától hanyatlík el, mint az árnyék: szétfut, mint a láthatáron futó felhők tömege, amelyek közt nincs benső kapcsolat.

S az elkedvetlenedés a kiterjedésben mint a villám sújtott le a három uralkodó találkozásának a híre. Ezzel egyidejűleg terjesztették a hírt úgy Bécsben, mint Berlinben és Rómában, hogy a *hármasszövetség kötelékei sem oly szorosak* már, mint azelőtt, sőt, hogy a szövetség maga beteg valahol. Ha ez igaz,

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Vissza jössz még . . .

Irtá: Kárpáti Zoltán.

Régi nóta, régi história.

Van önzetlen, tiszta szerelem, van hiú, nagyravágyó önzés és van fájó, keserű csalódás.

A Dunán túl hallottam e históriát.

Régi, fakó minden jelenete, csak a szereplők újak, csak a csalódott szív más.

Száraz kőrő leng a pusztá siron, tövises vadrózsa nyílik a fejfánál, boldogságról — búbanatról mesél rajta az esti szellő.

Leírom, a miut hallottam.

*

A nap sugarai búcsu fényt vetnek a vidékre. A Léwayék öreg sárga háza előtt mozdulatlanul állanak a jegenyék, mintha aludni készülnének. Csak néha-néha mozdul egy-egy lombjuk, midőn valami elkésett fecske csap le rájuk. — A lángvörös csik ott a nyugati égbolton halvány sárgába, majd szürkébe vész el és . . . felragyog az esti csillag.

Léway Margit kitémaszkodik kis szobájának ablakán s szemei kutatva keresnek a sötétes virágos kertben valakit. — De ott senki sincs. — Fölemelkedik, nyakába vesz egy melegebb kendőt s kimegy a kertbe. — Olyan türelmetlen, olyan nyugtalan. Neki támaszko-

dik a kerítésnek, kitekint az utcára, aztán ismét tesz pár lépést a kerítés melletti kerti uton. — Senki és ismét senki!

— Nem jön, pedig már itt kellett volna lennie — Talán hallott valamit? — kezd önmagához beszélni Margit. — De el fog jönni, hisz még egy kérésemet sem utasította vissza. — Oh mily nehéz lesz neki megmondani a valót! . . . Eh mit; — egyszer úgy is végére kell járni a játéknak . . .

Az alig hallható beszédet gyors léptek zaja zavarja meg.

Margit összerézzen.

Mit mondjon Halmos Imrének?

Nem tudja elhatározni. — Pedig határoznia kell.

A kert léczes ajtaja kinyílik s rajta csakugyan Halmos Imre lép be.

Margit néhány lépéssel eléje siet s szótlanul nyújtja neki kezét.

Szíve még most sem határozott.

Imre melegen szorítja meg a kis kezét s azzal lassan bocsánatkérései közben magával vonja Margitot a kert közepén álló nagy hársfa felé.

Margit megszólal s azok a szavak oly ridegen hangzanak ajkairól.

— Kértelek . . . kérttem Imre, hogy egyszer már tisztába jöjjünk egymással. Az idő röpül, a játék . . .

Itt megakad, édes multjáról még sem tud mondani kemény véleményét, mert talán valótlant mondana.

Imre ránéz Margitra s szíve néhány napi sejtelméit teljesebben látja.

Minden csendes körülöttük. A sárga, apró kavicsos behintett utat szépen megvilágítja a hold.

— Jól tudod . . . jól tudja Imre, hogy anyám betegeskedik. — Szólal meg újból Margit. — S ha szemei becsukódnak, én egész egyedül maradok a nagy világban . . . De ő nem akar árván hagyni, határozott jövőm fellett s én most már Szőlősy menyasszonya vagyok . . .

Imre megáll. Valamit mondani akar, de Margit tovább beszél.

— Szőlősy elegáns, finom megjelenésű fiatal ember, kit mi első tekintetre megkedveltünk. — A fővárosi köröknek becézett alakja, Londonnak, Párisnak ismert gavallérja. — Páholya van az operában, futtat a lóversenyeken . . . Szóval a Szőlősy olyan ember, kihez minden lány ezer örömet hozzá megy. És ez nagyon természetes. Mit is csináltam volna én, ha Önhöz megyek Imre, a mint az előbb el is volt határozva? — A zakatoló gépek, a szurtos foglalkozás, a sok munka . . . ah az mind igen-igen untató . . .

Imre hallgat — némán, szótlanul. Hiszen ő ezekre nem válaszolhat.

— Felejtsen el Imre! Isten nem egymásnak teremtet bennünket . . .

Hűvös esti szellő susog a fák levelei között. A léget a rovarok zümögése tölti be. — Úgy néz ki itt a világ, mintha esupa örömből, csupa boldogságból állana az élet.

és némely jel arra mutat, hogy igaz, ugy nehezebb kinyomozni a demarkacionális vonalat, ahol először érte a betegség a hármass szövetség szervezetét. De mihelyt diplomáciai körökben hisznek benne, már a diagnózist meg lehet állapítani, habár csak általánosságban is.

A három uralkodó találkozásának mindenestre a diplomáciai alakulásoknak eltolását jelenti. Vajjon csakugyan veszendőben van-e a hármass szövetség, vagy talán a kettős szövetség megrémült bajnokai rémlátásában jelenik-e meg a hármass szövetség veszendőségének képe, azt ebben a pillanatban, a távirat hatása alatt meghatározni nem lehet. Az sincs kizárva, hogy a *hármass szövetség kiterjesztéséről* van szó és a *kettős szövetség végleges felbomlásáról*.

Akárhogy áll a dolog, nagy politikai események előestéjén állunk és nagy jelentőségű alakulásoknak nézünk elibe.

A pápa a világbékéről.

Az egész katolikus világ örömmel veszi azon hírt, hogy a pápa Ő Szentsége most már a betegségen teljesen túl van s koronázásának évfordulója alkalmából fogadta a szent collegium tisztelgését s az üdvözlő beszédre válaszolt. Válaszában hálát adott Istennek folyógyógyulását és azért a vigaszt, a melyet mindenfelől kapott, szeretetteljes részvét nyilvánításokból meritett. Beszédének azon része, melyben a világbékéről szól, a következő:

Gondolatainkat olyan esemény foglalkoztatja, a melyet régóta óhajtottunk s a mely vigasztaló fényt vet a tűnő századra, tudniillik azzal, hogy a fegyverek jármát könnyebbé és kevésbé véreessé alakítsuk és nyugodt társadalmi életet készítsünk elő. Olyan feladat ez, a mely annak, a ki kezébe vette az iniciatívát, dicsőséget szerez a civilizáció történetében. Örömmel üdvözljük ezt az iniciatívát és kívánjuk, hogy ez a magasztos törekvés általában bőségesen hozzon gyümölcsöt. Adja Isten, hogy ez az első lépés arra vezessen, hogy megkísérleljék, miként lehet a nemzetek között tisztán erkölcsi erővel és a meggyőződés hatalmával viszályokat megszüntetni. Az egyház, mint a nemzetek anyja és az erőszak ellensége, a mely békés és békeszerető hivatását nemcsak a hit

birodalmában, hanem szabadságához képest a társadalmi közintézményeknél is teljesíti, semmit sem óhajt oly nagyon, mint azt, hogy hagyják meg a szabadságát akeziója végrehajtására. Valahányszor súlyos esetekben közvetlenül beavatkozott, mindig a közjót biztosította. A pápák gyakran vetettek véget sanyargatásoknak s háborúknak és fegyverszüneteket, egyezményeket és békeszerződéseket hoztak létre. A pápai tekintély nélkül, a mely az elbizakodásnak korlátokat szab és a józan észnek győzelmet szerez az erőszak ellenében, elpusztult volna a civilizáció.

A pápa azután megemlékezett III. Sándorról és Legnanoról, majd így folytatta beszédét:

Elnyomással gyöngíteni lehet helyenkint a vallás erejének hatását, de az egyház a méltatlanságokkal nem törődve tovább is teljesíteni fogja az eget és földet felölelő, jótékony hivatását. A humanizmus magában soha sem biztosíthatna tartós, igaz jólétet. A civilizációt kivonni az egyház tanainak befolyása alól, hiábavaló kísérlet volna.

A pápa azzal végezte beszédét, hogy erős hangon megáldotta a jelenlevőket, a kik között 18 bíboros, számos püspöki praelátus és más előkelőség volt.

Az aradi püspök választása. Metianu Jánosnak metropolitává történt választása folytán megüresedett püspöki állást választás után töltik be május 14-én vasárnap. A román-ság két pártra szakadt s erősen megindultak a korteskedések. A tulzók félre tettek minden politikát és nem tekintik Goldisban a magyar barátot, akit nemrég annyira üldöztek, hanem azt az embert tekintik benne, ki jóvá fogja tenni Metianu hibáit. Ezt oly jelöltől, ki Metianu pártfogásában, Metianu iskolájában nőtt fel, akit Metianu pártfogol, nem várhatják a románok. Es ez utolsó jelölt Hanirsa Ágoston. A tulzók eme frontváltása által Goldis János győzelme bizonyos.

A reformátusok konventje.

Harmadik napja folyik már a reformátusok konventje s előreláthatólag csak holnap fog véget érni. A mai ülés elnökei ismét Kun Bertalan püspök és Tisza Kálmán. Jelen voltak: Bánffy Dezső báró, Darányi Ignác, Szilágyi Dezső, Tisza István gróf, Degenfeld József gróf, Ádám Árpád kuriai bíró, Antal Gábor, Szász

Károly és Kiss Áron szuperintendensek, Vécsey Tamás, Dókus Ernő, Szilágyi Áron, Bartók György, Fejes István, Baksay Sándor, György Endre stb.

Az ülés megnyitása után felolvasták a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, mire György Endre a tökesegélyosztó bizottság felterjesztéseit ismertette. Kiténik e felterjesztésekből, hogy a segítséget kérők száma nagy, a pénz pedig kevés. Az előadó ezért azt javasolja, hogy a bizottság 1902-ig ne fogadjon el kérvényeket.

Antal Gábor superintendens a kérdést inkább úgy véli megoldhatónak, hogy a legközelebbi három év alatt csakis azokat a kérvényeket intézzék el, a melyek már most a konvent előtt vannak.

Degenfeld Lajos gróf minden zűrzavar elkerülése végett az előadó javaslatát pártolja, melyet aztán a konvent is magáévá tett.

A missióügyi bizottság jelentését Szabó János esperes terjesztette elő. A konvent egy-két közbeszótt felszólalás után tudomásul vette a jelentést.

Tizenkét óra tájban a konvent befogott az egyetemes tanügyi bizottság felterjesztéseinek tárgyalásába, melyeknek előadója Sass Béla konventi jegyző.

Az osztrákok és a Vaskapu.

Az osztrák lapokban valóságos izgalmat keltett az a hír, hogy Magyarország a Vaskapunál átkelési díjakat akar szedni a hajóforgalomtól. Pedig erre el lehettek volna készülve, minthogy a berlini kongresszus jogositványt adott ez iránt Magyarországnak. Persze, amikor Magyarország vagy husz milliót befektetett az Alduna szabályozásába, akkor nem volt kifogás osztrák szomszédaink részéről s nyugodtan nézték, hogy nem éppen fényes pénzügyi helyzetünk dacára, becsületes áldozatkészséggel teljesítjük nemzetközileg vállalt kötelezettségünket. Most azonban, hogy a befektetett tőke szerény kamatozását akarjuk díjak czímén bevételezni a Vaskapunál, Ausztriában izgalom támad s fűhöz-fához folyamodnak ellenünk. Természetesen nem kell tulságos komolyan vennünk ezt az izgalmat. Mert amiként senki sem járult hozzá ahhoz a nagy összeghez, melylyel a Duna medrét hajózhatóvá tettük, akként senkinek sincsen beleszólása a vaskapui díjak megállapításának ügyébe. Ez Magyarország autonóm joga s éppen ezért azt a kifogásolt tarifát a magyar kormány nem is hozzájárulás végett küldte a többi államoknak, hanem csupán tudomásvétel végett. Ha tehát az osztrákoknak nem tetszik a Vaskapu tarifája, hát egyszerűen

sem tudja elhagyni azt a kőpadot, melyen Margittal annyi sokszor üldögélt.

*

Beköszönt az ősz. A nap sápadt szarai búcsuznak a Kerka patak fűzfáiról, melyek az ősz leghivebb barátai. Tavasszal éppen úgy, mint nyáron folyton az ő színét viselik, — az ezüstös, a bús szürke-zöldet.

Imre e fűzfák közé jár ki. — Ez az ő rendes sétat helye.

A fűzfák levelei szomorú, félénk suttogással Margitról regélnek neki, a patak futó habjai az édes multat juttatják eszébe.

Egy-egy golya száll el a füzes felett, kelepelve nézeget körül, de Imrét csak egyedül látja.

Röpke szellő röptül át a fák között s Imrét lemondásra figyelmezteti. — De szíve nem tud lemondani.

Keres, egyre keres valakit.

Nap-nap mellett eljár e füzek közé s el fog járni folyton, a míg csak él — s keresni fogja folyton, — hasztalan, — de folyton újult reménnyel.

Sokszor lát egy árnyat...

Szőke haját nem az a nagy karimájú, vadvirággal ékesített kalap fedi, hanem bús fekete fátyol. — Szemei nem azok a csillogó gyöngyök, hanem két patakozó könnyforrás. — Arcza nem nyiló rózsza, hanem hervatag lilium.

— Margit, Margit! — szólal meg keserűen Imre, a mint sétálva a terebélyes hársfához jutottak. — Észrevettem én már napokkal ezelőtt a változásokat. De nem hittem magamnak s most is lehetetlennek tartom, hogy az, a mit mondtál, a te szivedből fakadt volna. — Igen, csak úgy betanítottak reá. — Gondolj vissza a gyermekkorra... Együtt szaladgáltunk a réteken, együtt halásztunk a Kerka partján. Együtt hallgattuk a gulyák mély kolompolását — s oly nyájas, oly kedves volt körülöttünk minden... Margit!...

— Igen barátom... tettük ezt úgy, mint más gyermekek is teszik...

— Igazad van; de közöttünk közben egy erős kapocs keletkezett. — Hányszor talált bennünket együtt a nagyszakállu űr az erdőben? Nem emlékszel már reá?... Őh ott minden tud beszélni rólunk, — a virág, a fű, mely a százados fák töveit borítja, — a szellő, mely koronáikkal játszadozik. Ah, nem lehet, hogy az az érzés, melyet akkor kis kebled elárult, most semmivé legyen... Mi volt akkor az én szünidőm?... Boldogság, mindkettőnk várva, várt boldogsága. — Margit, tedd szívedre kezedet és válszolgj erre!...

Egy pillanatra csend áll be. Margit szótlanul néz maga elé. Imre folytatja:

— Bevégeztem tanulmányaimat... Elhoztam neked diplomámat s elvállaltam mos-

tani gépész-mérnöki állásomat... Te kértél reá, pedig jobbat is választhattam volna...

— Nem az én, hanem az anyja kedvéért foglalta el ezt az állást...

— Margit, Margit, a mult mást mond! — Hisz anyámat magammal vihettem volna akár hová. — Különben is nem sokáig voltam támasza... Sirva kísértük ki a temetőbe s te virágot ültettél sirdombjára...

— Felejtse el a multat!... Pusztá ábránd volt és semmi más. — Lássá, én már reá sem gondolok...

— Nem hiszek szavadnak, de legyen, a mint akarod. — Elbúcsuzunk, elválunk, de visszajössz te még, vissza — mint fecske a tavasszal. Az is messze vidékre röptül, hol — azt hiszi — szebb, vidámabb az élet, de ha zöldül a berek lombja, örömmel jön vissza elhagyott fészkebe...

Ez alatt a csillagos ég erősen borulni kezd. A mosolygó hold egy nagy felhő mögé bujik, mely a nap lenyugtakor még csak kis foltnak látszott a látóhatáron. — Erős szél támad és sivitva ragadja magával a kinyílt rózsák szirmait.

Margit reszketve nyújtja kezét Imrének s ajkai alig hallhatóan suttogják: Isten vele! Szíve nem tud köny nélkül megválni a multtól.

Imre megéskolja a piczi kezét s hosszan, mereven néz a távozó után.

A zivatar már-már kitör és Imre még

küldjék árúkat vasuton. Semmi kedvünk sincsen, hogy az osztrák forgalom javáért még a Vaskapu kezelésére és kamat-törlesztésére is ráfizessünk.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápril. 13.

A mai ülésen Plosz nagy érdeklődéssel hallgatott beszéde után — mulatságos dolog történt. Visontai Soma volt a következő szónok s mindjárt beszédje elején megígérte, hogy — rövid lesz.

De Visontai tervez és — a sors végez. Visontai beszéde nem volt rövid. A képviselő csak erősen helyeselték, éljeneztek minden mondatát. Visontait elkapta a dicsőség láza és minél jobban belemelegedett, annál jobban lelkesültek társai.

Pichler Győző az újságírói karzathoz lépett s így szólt:

— Tudjátok-e, miért a nagy lelkesülés? Visontai megígérte, hogy ha félórán túl beszél, fizet minden 5 percz után egy üveg pezsgőt.

— No ez derék! — riad fel a karzat. Eből nekünk is jut pár üveg.

És úgy cselekedtek, mintha lázasan jegyznék a Visontai beszédjét. Visontai Soma meghatva látta a karzat roppant érdeklődését és csak annál tüzeesebben folytatta.

Mikor bevégezte, Forster Ottó, aki pontosan jegyezte az öt perczeket, odalépett hozzá, melegen gratulált és így szólt:

— Nyolcz üveg pezsgő, barátom! Isten éltesen sokáig.

És Visontai megrendelte a 8 üveg pezsgőt.

A képviselőház mai ülése az igazságügyi tárcza költségvetésének tárgyalásával kezdődött. Rohonyi Gyula volt az előadó, ki rövid beszédben magyarázta a költségvetés nevezetesebb tételeit.

Utána Plosz Sándor igazságügyminiszter állott fel, hogy elmondja programját.

Nem hathat — ugymond — az újdonság ingeréről a mikor megemlékezik az igazságügyi politikai jövő haladásairól, mert azokat elődei, különösen Szilágyi Dezső már napirendre tűzték és azok munkálatai már előrehaladott stádiumban vannak.

Az első legnagyobb feladat az általános polgári törvénykönyv megalkotása.

Még Erdély Sándor alatt szerkesztő bizottság alakított, mely azóta szakadatlanul működik. Ha elkészül a munkálat a közönség bírálata alá fog bocsáttatni.

A másik nagy feladat a kereskedelmi törvény revíziója. Mind a két munkálat együttesen kell, hogy elkészüljön, mert az a nézete, hogy a két törvénynek csakkevésbé szabad eltérnie a jog biztonsága érdekében.

Következik a polgári perrendtartás reformja. A tervezetet már kiadták véleményezés végett a kamarának és a bíróságoknak. E vélemények már be is érkeztek. A cél az, hogy a perrendtartás revíziójával el fogják érni, hogy az eljárás polgári perekben egységes legyen. Ide tartozik a házassági és bányügyekben való peres eljárás reformja. Ellenben a tőzsdebíróság hatásköre az életbeléptetési törvényben fog szabályoztatni.

Reformálni kívánja a végrehajtási eljárást is, szabályozni és annak főbb hiányát orvosolni akarja. Az egész törvény revízióját most még nem tartja czélszerűnek.

Ha a szóbeli eljárást az egész vonalon behozzák, akkor az ügyvédek is megfogják kapni azt a tért, melyen erőket nemes versenyben kifejthetik. Evvel azonban az ügyvéd kérdés még nincs megoldva. Erre nézve még sok a teendő.

Fontos még az új bűnvádi perrendtartás életbeléptetése. Ennek nagy akadály a, hogy a törvényszékek nem rendelkeznek esküdtzéki tárgyalásokra alkalmas helyiségekkel. Ez akadály leküzdését sürgős feladatnak tekinti.

A bentlő-törvénykönyvnek novelláris uton való reformálása szintén sürgős feladat. Szükséges ugyanis az olyan büntetteknek büntetését, melyek a gyakorlatban túlszigorúaknak mutatkoztak, leszállítani, illetőleg, azokat vétségekkel degredálni. (Zajos helyeslés.)

Hosszasan fejtegeti aztán a telekkönyvi rendezés reformját.

Fontos feladat még a biztosítási törvény revíziója és az árukészlet-üzlet törvényes szabályoznia a fizetésektelen adósok káros hitelügyletnek orvoslása.

Ezek csak a keretek amelyeknél nem az a fontos, hogy betöltsenek, hanem az, hogy miként töltsenek be. Irányelve, hogy a törvényelmi intézmények, a mennyiben a modernkor elveivel nem ellenkeznek, fenntartassanak. Részletes programot nem ad, mert ez annyi volna mint a javaslatokat már most beterjesztetni. Az adminisztrációt illetőleg a felügyeleti jogot úgy fogja gyakorolni, hogy az ne sértse a bíróságok függetlenségét. Kéri a Ház támogatását nem csak szavazattal hanem bölcs tanácsokkal is. Ajánlja költségvetésének elfogadását. (Helyeslés.)

A program hiányai.

Visontai Soma szerint az igazságügyi kormányzat úgy jelentkezett, mint egy nagy kódifikáló gépezet. Visszapillant a közelmúltba és szomorú dolognak tartja, hogy a jogot és igazságot és az alkotmányt éppen az a kormányzat, melynek védeni lett volna kötelessége — támadta.

— Ugy van! Ugy van! zug a szélsőbal és a néppárt.

Visontai: A miniszter a Szilágyi kezdeményezésének a folytatására hivatkozik. Hát a bűnvádi perrendtartást nem akarja úgy benyújtani, ahogy Szilágyi tervezte? Ha a miniszter Szilágyi alkotásait akarja életbeléptetni, akkor az esküdtzéki intézményt a maga valójában léptesse életbe és tőrülje el a sajtószabadság megnyirbálására vonatkozó szakaszt. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Az igazságügyminiszternek ki kellett volna jelentenie azt, hogy a többi kormányzati ágaknál oda fog működni, hogy az alkotmány, a jog és a szabadság ellen irányuló rendeleteket helyezzék hatályon kívül.

A közigazgatási üldözés terén gyakran hallottuk azt, hogy a hatóság ellenszegülőket megbüntetik...

— Perczel uralom! kiált közbe Zmeskál Zoltán.

...de az ügyészeket és azokat, akik a védtelen polgárokat minden ok nélkül bántalmazták, nem büntették meg.

— Gyalázat! hangzik fel a szélsőbalon.

Visontai: Az igazságügyi kormányzat még védte is a bűnösöket. A miniszter szépen elmélkedett a bírói függetlenségről, de bírói függetlenség csak akkor gyökereskedhet meg, ha a bíróság működése általános elismerést, megnyugvást kelt az országban.

Felemlíti ezután egy hírlapírónak kényszerrel való lefotografálását.

— Gyalázat! Gyalázat! — szólal meg Kálmán Károly orgonahangja.

Visontai pedig folytatja az egyéni szabadság nagy fontosságát fejtegetve és rámutatva arra, hogy ez Magyarország nincs. Megemlékezik a sajtótörvényről, amelynek alkotása égető szükség! Ezt azonban olyan törvény előzze meg, amelynek az a czélja, hogy a sajtóban a bírói vizsgálat alatt levő ügyek tárgyalhatók ne legyenek. Javítóintézetek felállítását sürgeti, a züllött gyermekek nagy számára tekintettel. Ajánja, hogy a minisztert ne a párhatalmi szempontok vezéreljék. Hogy pedig a helyes kormányzatra megadja az eszközöket, a központi tételt elfogadja.

Öt percz szünet következik.

Szünet után.

Wesster Imre elsőben is az igazságügyminisztert üdvözlő és igéri, hogy őt reformtörök-

— Ajka mosolytalan... de azért éppen olyan mint a Margit.

De még sem. Ez nem Margit képe, — ő nem lehet ilye.

Miért volna oly megtört tekintete? Miért hullatna könyveket? Miért lebegne ajkain panasza? Hiszen élete boldogság. — Van szép lakása, olyan mint egy hercegnőnek. Tart sok cselédet... S mindezekre bőven telik, — ha másból nem, hát a hozományából. — A szép gőzmalmot merész kéményével férje eladta és ezeket kapott érte. — A másfél ezer hold földet megvette a szomszéd gazdag bérlelő... Ah, az nem lehet Margit!

De azért a sötét alak még csöndes szobájába is elkíséri Imrét.

Ott ül mellette a kereveten, ott az íróasztalnál, ott mindenütt, a merre néz, a merre lát...

Az íróasztal egyik fiókja nyitva... A mi benne van, mind a Margit emléke... Fölül egy selyemkendő s rajta oly szépen kihimezve az Imre neve...

Imre kiveszi a kicsi kendőt s elnézi hosszán, — hosszan, ... szomorúan...

Az asztalon égő gyertyából már alig van valami. — Az égen feltűnik a fogyóban lévő hold s pár halvány sugarat küld a rideg szobába. — Az őszi szél meg-megzörrenti az ablakokat és sirva sivit bele az éji némaságba.

Egy év telt el azóta, hogy Margit elhagyta csendes faluját s akkor azt hitte, hogy az egész világon ő a legboldogabb. — Férje szeretettel vette körül, gyönyörűen berendezett lakása a legnagyobb kényelmet nyújtotta neki, cseléd-sége a legnagyobb előzékenységgel vigyázott kívánságaira s még szempillantását is megértette.

Boldog volt, nagyon boldog. — De boldogsága nem soká tartott.

Az idő haladt s sokszor elmúlt három, négy, öt nap — egy hét s férje nem jött haza. A fiatal asszonykának nagyon fájt ez, de eleinte azzal vigasztalta magát, hogy ez más-kép nem lehet, hisz férjének óriási összeköttetései vannak. Később azonban, mikor elhanyagoltatását mindjobban kezdte érezni, bezárkózott szobájába és sirva töltötte el árvaságának napjait. — Szőlősy pedig, ha hazajött, belevetette magát nagy karosszékebe s mit sem törődött siró nevével.

Ő pénzt keresett s Margit csak eszköz volt nála.

Csak hogy a pénz rohamosan fogyott.

Egy napon elbocsátotta Margit társalkodónőjét, utána komornáját s később a cselédség nagyobb részét.

Margit félve nézte a változást.

Férje egy idő óta szokatlanul izgatott s feltűnően halvány volt. Most már annyit sem beszélt vele mint azelőtt. Amint hazajött, szó

nélkül ment be szobájába s magára csukta az ajtót.

Margit úgy érezte, hogy a szíve megreped. Tehát oly rövid, oly mulékony volt boldogsága?

Ha tudná ezt az édes anyja... ha megírná neki, talán a sirba kergetné vele...

Halmos Imrét eltaszította magától és oly férfi karjaiba vetette magát, ki csak addig volt jó hozzá, míg tartott a pénz, melyet vele kapott, — de akkor is csalfa volt minden szava, miuden mozdulata.

Most már mindent tudott...

A lóversenyek, a főrangú körök, a széles ismeretség, a kötelességek — mind, mind üres szavak, semmitmondó frázisok voltak, — éppen olyanok, mint amilyen üres, álnok volt szerelme, melyet annyiszor hazudott neki.

Kártyázott s az operából hintón, illatos selyemben hazakisérgette a bájos Leonorát.

Ma otthon van.

Fel s alá járkál szobájában.

Kezében levelet tart s mohón olvassa sorait. Aztán izekre tépi s darabjait kiveti az ablakon. A szél felkapja a darabokat s visszavissza kergeti a levegőben.

A borítékból egy számlát is kihuz, ránéz s szeme vad fényvel felragyog.

Nincs egy fillérje sem, pedig a számlát ki kell fizetnie, hisz a Leonora számlája.

Gondolkozik, a homloka mély ráncokat vet.

véseiben támogatni fogja. A bírói függetlenséget gyarapítani kell, mert ez, fájdalom, nálunk még gyenge lábon áll. Itt, ahol a bírák dotációja olyan, hogy a bírónak ötször-hatszor kell jobban előrehaladnia, a bírói függetlenség és önérték teljesen erős nem lehet. A kuriai bíráskodásra áttérve ettől a bírói függetlenséget félti, nem érdemben, hanem szándékában. Itt a párt-szemponatok fognak érvényre jutni és a nép gyanúsítani fogja a kuriát, ha ez nem a szája ize szerint dönt és az ítélkezést a kormány befolyásának fogja betudni.

— *Bessenyei Ferencz nem fog felelni?*
— kérdi Rakovszky.

Veszter a kérdést csak úgy tartja megoldhatónak, ha a választási ügyekben való bíráskodást a közigazgatási bíróságra bizzák.

Vasárnapi munkaszünet.

Molnár János azt kéri a szakminisztertől, hogy hatáskörébe tartozó tisztviselőinek és hivatalnokainak teljes vasárnapi munkaszünetet adjon, hogy ezek délelőtt az istentiszteleten részt vehessenek. Ezután egy bácskai földmivelő gabonauzsora ügyét ismerteti és a népnek a gabonauzsorával szemben való teljes védelmét kéri. (Helyeslés a néppárton).

Nagy Mihály a bíráskodás olcsóbbá tétele mellett emel szót, mert ez a nép anyagi jólétének csúszása. A reformok életbeléptetését sürgeti. A bírói nevelés kezdetét illetően kíváncsún tartaná, ha ebben az irányban gondot fordítana a kormány és kiterjesztené azt az irányt, amelyet Szilágyi megjelölt.

Nagy Mihály után Komjáthy Béla beszélt a javaslat ellen.

Holnap a tárgyalást folytatják.

A haragos trónörökös.

A lapok már adtak hírt róla, Hogy Dávid tábornagyot, Dalmácia katonai és politikai helytartóját a közelmúlt napokban ad andendum verbum föléltatták Bécsbe a királyhoz s hogy ennek a kihallgatásnak az eredményeképp Dávidot Zágrábból áthelyezik Boszniába.

Hirt adtak a lapok arról is, hogy felsőbb helyen Dávidot kérdőre vonták nevének politikai üzelmei miatt. Dalmáciában ugyanis két politikai áramlat van, az egyik úgynevezett szerb párt, mely egy Nagy-Szerbiáról álmodozik, olyan képen, hogy a nagy szerb állam Nikita montenegrói fejedelem uralkodása alatt létesüljön. Ez a szerb párt tehát élénk összeköttetésben él a montenegrói fejedelmi udvarral s a mint szerte Dalmáciában beszélnek, muszka pénzzel dolgo-

zik. A másik párt az úgynevezett magyar párt, a mely azt óhajtja, hogy Dalmácia visszacsatoltassék Magyarországhoz.

Már most általánosan ismert dolog, hogy Dávid tábornagy felesége, aki szerb születésű, egyik legbuzgóbb tagja a szerb pártnak és úgy hitték, hogy a dalmáciai helytartó bukását hitvesének politikai üzelmei okozták.

Nos hát, kétségkívül nagy befolyása volt Dávidné asszony politikai magatartása arra, hogy férje megingott állásában, ámde a helytartó bukásának van egy másik élvezetes oka: hogy a dalmáciai csapatok kiképezése igen hiányos. Ferencz Ferdinánd főherceg, a prezmptív trónörökös, aki nemrég tudvalevőleg szemleuton volt Dalmáciában, ezt óriási felháborodással konstataulta s mindjárt a főherceg látogatása után, tisztában voltak vele a katonatisztek, hogy Dávid tábornagy állása tartatlatlan Dalmáciában.

Ferencz Ferdinánd főherceg néhány héttel ezelőtt, a király utasítására ment el Dalmáciába, hogy szemlét tartson az ott állomásozó csapatok fölött.

A prezmptív trónörökös nagy katonai suite-tel utazott és hajóját egész flottilla kísérte.

Mikor a trónörökös megérkezett Ragusába, üdvösek dördültek el, a flottilla a Ragusa tőszomszédságában levő Gravosá-nál vetett horgonyt, minthogy a gravosai kikötő jóval nagyobb.

A prezmptív trónörökös partra szállt és mindjárt megütközött azon, hogy a tiszteletére kivezényelt disz-század katonai köpenyegben vonult ki. Daczára annak, hogy pompásmeleg idő volt és daczára annak, hogy 22 fok melegben, mint a nennyi akkor volt, a katonák tudvalevőleg egyebütt nem szoktak köpenyeg viselni.

A főherceg gunyosan meg is jegyezte:

— Ugy látszik, hogy a bakák fázékony természetűek!

Ferencz Ferdinánd főherceg nagyon kedvetlenül lépett végig a disz-század sorai előtt és bosszusan rögtön vissza is vonult.

Másnap elrendelte, hogy a ragusai gyalog csapatok a tengerészettel együtt végezzenek gyakorlatokat.

Ennek a gyakorlatnak az eredménye pedig nagyon rossz volt. A főherceg nagy ha-

raggal nézte végig a gyalogság manővereit, nem egyszer a legnagyobb felindulással fejezte ki elégedettségét.

Sőt egyszer a ragusai helyőrség parancsnokához, a ki őrnagy, odafordult és igen bosszusan mondta:

— *Hát itt senkise tudja mit csinál?*

Amint pedig a gyakorlatnak vége volt, Ferencz Ferdinánd főherceg haragtól sápadtan azt mondta a tiszteknek:

— *Valóságos botrány, amit láttam! senkise tudja, mi a dolga és mindenki elveszti a fejét. Mennyivel különb a tengerészet, ahol mindenki a helyén van!*

De a legizgalmasabb jelenet a gyakorlat után játszódott le.

A főherceg szemlét tartott a csapatok fölött, melyek ismét köpenyben vonultak ki.

A trónörökös végighaladt a sorok előtt és egyszerre csak kirántott egy bakát, aki a második sorba állott, izgatottan föltépte a katonai köpenyét és meglátta, hogy a gyalogoson foltoz, piszkos waffenrock van.

A főherceg ekkor a haragtól reszketve szólt az őrnagynak:

— *! err Major! So schaut ein öesterreichisches soldat aus? Das ist ein unnerhörter Scandal! Das kann nicht geduldet werden! (Őrnagy ur! Így néz ki egy osztrák katona? Ez hallatlan botrány! Ezt nem lehet tűrni!)*

Az őrnagy lehorgasztott fővel hallgatta a trónörökös kifakadását, de mentséget nem talált, a trónörökös pedig sarkon fordult és ott hagyta a csapatokat.

Két napig aztán nem mutatkozott.

Ragusában nagyban készültek ugyan a fogadására, de a főherceg polgári ruhában ment be Ragusába; alig szólván valakihez. Gyalog ment be egy szintén civilben levő kapitánynyal.

Dávid tábornagynak, aki a főherceg kíséretében volt, a főherceg azt mondta:

— *Őn most már hazautazik Zárába! Ott is ugys fontos teendők várnak önre! Tovább majd elmegyek ön nélkül is!*

Dávid természetesen hazautazott és kevéssel utóbb kapta a rendeletet, hogy jelentkezzék Bécsben.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Április 13. Városi közgyűlés.
Április 14. 15. Jegyző vizsgálat a vármegyeházán.
Április 15. Műkedvelői előadás a szinkörben.
Április 16. A Szigligeti Társaság közgyűlése d. e. 11 ó.
Április 17. A városi árvaház igazgató választmányának ülése d. e. 10 órakor.
Április 19. Esküdtszéki tárgyalás.
Április 23. Nemzeti Szövetség közgyűlése d. e. fél 10 órakor a városházán.
Május 22. A régészeti és történelmi egyesület közgyűlése.

* **A miniszter köszönete.** A borhamistás üldözésére a földmivelésügyi miniszter erőlyesen fellépett, amire a borhamisitókat nagy ijedelem szállotta meg s szindikátust alakítottak, hogy a miniszter buzgalmát és üdvös intézkedéseit ellensúlyozzák. Csakhogy a gazdaközönség, vagy jobban mondva a szőlőbirtokosok szintén mozgalmat indítottak, hogy a minisztert üdvös működésében támogassák. A nagyváradi hegyközség választmánya szintén foglalkozott a borhamisitók üldözésének kérdésével s egyhangu határozatból kifolyólag melegen üdvözltek Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert a borhamisitók üldözéseért s kérték, hogy a bortermelés érdekében az eddiginél még szigorubbán járjon el a borhamisitással szemben. A miniszter már válaszolt a felíratra.

Eladta, elpazarolta mindenét, — már szobájának butora sem az övé.

Elővesz egy névjegyet, pár sort vet rá és megnyomja a villamos csengőt.

— Egy óra múlva átadja e levélkét asszonyának! — szól a belépő szobalányhoz s azzal elhagyja szobáját, egy kocsiba veti magát s elrohog.

Margit az aklaknál ül s nézi a járó-kelőket. A vén családi óra hatot üt. Margit meg sem mozdul. Nála a percz és az óra megszűnt létezni, nála csak szempillantás és örökké valóság van.

Nyílik az ajtó s belép a szobalány. Még egy negyedórája sincs, hogy megkapta a levélkét, de nem tudja tovább magánál tartani...

A közeledő léptekeket nem hallja Margit, csak a megszólításra ébred fel gondolataiból.

A szobalány átadja a levélkét és kimegy. *Tisztelt asszonyom!*

Oly helyzetbe jutottam, a körülmények oda sodortak, hogy élnem tovább nem lehet. Bocsásson meg, felejtsem el s boldogítson mást!

Nem hisz szemeinek, még egyszer végig fut a sorokon s aztán tenyerébe hajtja fejét s keservesen kezd zokogni...

* * *

Falun a tavasz csupa gyönyörűség. A hó lassan olvad, — minden csendesen történik, az ember alig veszi észre. — Olyan az egész, mintha a természet kipihente volna ma-

gát s hosszú álma után a nap enyhe sugarainál felnyitná szemét és lassan mozogni kezdene.

A rügyek kipattannak, a madarak visszatérnek régi fészkeikbe.

Lévayék kertjében ugyanaz a fülemile dalol, a mely tavaly; ugyanaz a fecske röpköd barátságosan a ház körül, mely egy évvel ezelőtt.

Margit ott ül a nagy hársfa alatt s nézi a csicsergő fecskéket. Nézi — s halovány arcán két forró könyesepp fut végig.

Megcsendülnek fülében Imre bucsuszavai: — Visszajössz még — vissza, mint a fecske tavasszal.

Visszajött, — de pusztá a határ, örömtelen a régi haza is.

Végig megy a falun, megkerüli a gyárat, elmegy a Kerka partjára s hosszan jár-kel a fűzesben. Keres valakit, de sehol sem találja.

Halmos Imre sehol sincs.

Pedig úgy tudná most szeretni, úgy meg tudná most becsülni...

Nem nyugszik, tovább keres.

A fűzestől nem messze van a falu temetője. Margit arrafelé veszi útját.

Száraz kóró leng egy pusztá sirdombon, tövises vadrózsa nyílik a fejfánál, boldogságról-bubánatról mesél rajta az esti szellő.

Margit leül a sirdomb mellé és gyászos emlékeibe merül.

Köszönését fejezi ki az üdvözléért s a támogatásért, mely mind nagyobb tevékenységre serkenti a magyar termelés és borkereskedelem érdekében kifejtendő működésénél.

* **Hősök győzelme.** Nagyszabású, gyönyörű lefolyású ünnepet tartott Issaszegh hazafias közönsége a pesti egyetemi fiatalsággal karöltve ama diadalmas esata emlékére, melyet ötven évvel ezelőtt vívtak ki hőslékü honvédek a község határában az osztrákok felett. A jubiláris szép ünnepélynek magas nivóju programját, mely a hősök sirjánál játszódtott, Ludvig Béla szépen kiállított emlék füzetbe foglalta össze, melyhez szép és lendületes előszót írt. A fejezetek címei a következők: 1. Megnyitó beszéd. Tartotta B a j a y Béla főrendiházi tiszviselő. 2. Nemzeti dal. Szavaltta K l e m e n t Ferencz. 3. Az issaszeghi hősök emlékezete. A névtelen hősök sirjánál elmondta: L u d v i g h Béla. 4. Március 15. Ábrányi Emil től. Szavaltta B a j a y Honka k. a. 5. Alkalmi költemény Bartók Lajostól. Szavaltta: L u d v i g h Béla. 6. Magyar világ. Népies modorban előadta ifj. V o j t Mihály. 7. A messiások sirjánál. Az issaszeghi ünnepre irta és elszavaltta: U l l r i c h J. Nándor. 8. Kossuth imája. Elmondta H a v a l d a Endre. Az emléklap tartalmazza még azt a szép beszédet, melyet Ludvig Béla hallottak napján tartott az elesett honvédek sirja felett, továbbá a műgyetemi ifjúság ünnepi felhívását és az issaszeghi honvédszobor történetét. A füzetben foglalt hazafias beszédek nagyon méltók az elolvasásra és megörökítésük igen helyes gondolat volt, mert a hazafias cél, a hazaszeretet ébrentartását így is előmozdítják. A vasárnapi főünnepélynek, mint ottani tudósítónk értesít — megható folytatása volt a hősök sirjánál ápril 11-én, midőn pesti V. kerület leányiskola 200 növendéke rendezett kegyeletes ünnepélyt s koszorúzta meg beszédek és szavatok kíséretében a drága hantokat.

* **Tömeges pályázat erdőtisztítási állásra.** A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről stb. szóló 1898. évi XIX. t-czikk folyó évi július hó 1-én lép életbe és ennek folytán már most a földmívelésügyi miniszter kiírta a tömeges pályázatot, mely bizonyára nagy örömet kelt az erdészek között. A selmeczi erdészeti akadémia évről évre egész csapat kvalifikált erdészt bocsát utra, kiknek elhelyezése állami uradalmi erdészeteknél a legnagyobb nehézségekkel járt. Az új állami kezelés azonban nagyot fog lendíteni e helyzetben. Betöltésre kerül ugyanis *kilencz erdőtanácsosi, huszonhárom erdőmesteri, harmincegy főerdészi és megfelelő számú erdőgyakornoki állás*, illetve az esetben, ha ezen állásokra állami erdőtisztek neveztetnének ki, ezek helyei. Pályázati kérvények április hó 25-ig nyújtandók be.

* **Elhalasztott ülés.** A városi árvaház igazgató választmányának ápril 14-re hirdetett ülését ápril hó 17-én délelőtt 10 órára elhalasztották.

* **A vízvezeték érdekében.** Az elmúlt nyáron sok kellemetlenség volt Nagyváradon a vízvezetékkel. Hogy teljesen víz nélkül ne maradjon a város közönsége. A vízgyűjtő gátlárát 150 méter hosszban még az őszön efkésztették s ennek működését most fogják tanulmányozni Farkas Kálmán kir. főmérnök a földmívelésügyi miniszteriumból és Busch Dávid városi főmérnök. Azonban a szakértők s különösen Farkas Kálmán kir. főmérnök abban a véleményben vannak, hogy ha fenék gátlat nem épített a város a víztelep mellett a Körözsbe, a víz folyása könnyen átesaphat a meder másik oldalára, s ez esetben a vízvezeték telepet képező sziget vízmentes lesz. — Nehogy ez az eset beállhasson, a városi tanács utasította a főmérnököt, hogy a közgyűlés ál-

tal már megszavazott fenékgátat mielőbb készíttesse el. — A vízvezeték telepen eszközölt vizsgálatnál különben megállapították, hogy mindhárom gép egyenként és óránként 60—100 hektoliter vizet képes a magas tartályba felhajtani.

* **A Szegzárdi borhamisító.** Eddig a borairól volt Szegzárd híres. Most a borhamisításról kezd híressé válni. Kramer József szegzárdi lakos borkereskedő sokféle képen hamisította a bort, míg végre rajta vették, s most utólérte a nemezis. A miniszter által megerősített jogerős ítélet hirdeti, hogy Kramer keresztlelssel foglalkozott, még pedig borkereszteléssel. Vizezte a bort, a mi pedig törvényeink szerint hamisítás számba megy és csalást képez. Kramer ezenkívül olasz bort vegyített és így, mint a vizsgálat adatai kimutatták, kétszer annyi bort adott el, mint a mennyit Szegzárdon vásárolt. Kramert elítélték törköly-bor szabálytalan kezelése miatt 50 frt büntetésre, 4333 frt kártérítésre, eljárás költségei megtérítésére. A borhamisítás miatt elítélték 8 napi fogságra, 200 frt pénzbüntetésre. Ez már súlyosabb büntetés, mint a Krakkó-hegyalji Bürger Mártoné, a ki sok évi borpancsolásért csak egy napi fogságot kapott.

* **A szikviz-adó bérlete.** Megemlékeztünk arról, hogy a miniszter ugyan jóvá hagyta a szikvizadóról szóló módosított alapszabályt, azonban abból egy, a közgyűlés által elfogadott pontot véletlenségből kihagytak. Így a kellelőleg kijavított szabályzatot újból fel kell tjeszteni jóváhagyás végett a miniszterhez. A kimaradt pont arról szól, hogy az ellenőrzés miatt a géprések is lepecsételhetők az időre, mikor a szódavíz gyártás szünetel. Feldmann Izidor bérlet tegnap már nyilatkozott, hogy hajlandó ettől a ponttól eltekinteni s az ideiglenes szerződést ezen kikötés nélkül is megkötöni. Csak hogy a városnak ennél még fontosabb az a kérdés, hogy miként garantirozza a bérlet azt, miszerint a közönség mindég elég szódavízet kapjon, a fölemelt adó dacára üvegenként 3 krért.

* **Szűrszabó — magarszabó.** Balogh Mihály nagyvárdi szűrszabó mellékesen a magyar szabósággal is foglalkozik. A magyar szabók azonban ezt sérelmesnek találták magukra nézve s feljelentették iparkihágásért. A keresk. és iparkamara meghallgatása s véleménye alapján az iparhatóság azonban nem büntette meg Baloghot, hanem kimondotta, hogy iparengedélye alapján jogosított a magyar szabóság üzésére. Felebbezés folytán a kérdés a miniszter elé került, aki az iparhatóság álláspontját fogadta el.

* **Hol lakik ő?** Egy aradi gazdag földbirtokos a minap felutazott Bécsbe. Megérkezése után rögtön megtáviratozta haza, hogy hova szállt, aztán nyakába vette a kedélyes császárvárost s csak jóval éjjel után gondolt a hazamenetelre. Igen ám de időközben elfelejtette, hogy melyik fogadóba szállt? Végre is úgy segített magán, hogy újabb táviratot küldött a feleségének:

„Kérek távirati értesítést, hogy hol lakom?”

Hű férjed.

Másnap délre a hü férjnek szerencsésen meg is jött a távirati felelet s boldogan szállt meg a fogadójában, ahol már azt hitték, hogy nyoma veszett.

* **Eljegyzés.** Mertz Antal korházi biztos bájos és szeretetreméltó leányát Irénkét f. hó 11-én jegyezte el Zajka János beszterczei kir. pénzügyigazgatósági fogalmazó.

* **Célt tévesztett golyó.** Cremmel Mihály napszámos tegnap Budapesten a városmajorban a célövésben gyakorolta magát és valami ócska pisztolylyal rálovöldözött egy fára. Az egyik golyó irányt tévesztett és beröptült Frosár János vendéglős udvarára, a hol Frosár k. leányát, a ki ép ott játszadozott, úgy halántékon találta, hogy a szegény gyermek menten összerogyott. A kis leánykát a mentők bevitték a Szent-János-kórházba. Sérülése súlyos és az állapota igen aggasztó. A lövöldöző Tremmel ellen a rendőrség megindította az eljárást.

* **Százezer frt értékű bor.** Ritkaság számba menő dolgot írnak Székelyhidról. Szabó József ottani ev. ref. lelkész a múlt napokban százezer forintért adta el a pinczéjében tartott

s még a filoxera pusztítása előtt termelt kitünő érmelléki borait. A millennium alkalmából ugyanezen bormennyiségért ötvenezer forintot ígértek, de akkor nem adta Szabó József. Három év alatt száz perczenttel emelkedett az ára.

* **Megbüntetett reklám.** Több nagyvárdi kereskedő rendkívül feltűnő módon szenzációs szövegű hirdetést tett közzé helybeli lapokban. Valaki feljelentette ezt az iparhatóságnál s az illető kereskedőket egyenként 100 frt büntetésre ítélték. A belügyminiszter a büntetést jóváhagyta.

* **Kiváló esetek bizonyítják, hogy a csuz és köszvényes bajok, makacs fejfájások legbiztosabb és leghatásosabb gyógyszere az a páratlan kitünő csuz és köszvény elleni kenőcs, mely Zoltán Béla udvari szállító gyógyszer-tárában Budapesten 1 forintért kapható.**

* **Monte-Carlo nyeresége.** Március 31-én zárta le a monte-carlo játékbank üzleti évét és a napokban megtartották a részvényesek rendes évi közgyűlését, a melyben az igazgatóság örömmel jelenthette, hogy az utolsó üzleti év 25.100.000 frank tiszta nyereséggel zárult. A játékban 24.500.000 frank hasznót hajtott, míg a »Hotel de Paris« és a »Café de Paris« 600.000 frank tiszta jövedelmet mutattak ki. Ötven év óta áll már a monte-carlo játékbank; ez idő alatt egyetlen egyszer sem csáfolták meg Blanc-nak, a játékbank alapítójának azóta szálló igévé lett mondását: Rouge — veszít, Noir — veszít, Blanc — mindig nyer. A részvényesek most megint nyugodtan nézhetnek a jövő elé: a vállalat életképes, jövőjét pedig tavaly biztosították, a mikor Albert monakói fejedelem újabb ötven évre meghosszabbította a játékbank engedélyét. A játékbank részvényei, a melyek 1884-ben 500 frank értékűek voltak, a legutóbbi mérleg közzététele után e hó elején 4275 frank árfolyamon állottak. Albert fejedelemnek 1600 ilyen részvénye van, a melyek után ez évben osztalék fejében félmillió frankot kapott. Ez a nyereség azonban elenyésző csekély azokhoz az összegekhez képest, a melyeket a játékbanknak Monako fejedelmének más címeken fizetnie kell. Így az engedély meghosszabbításáért ez évben tíz millió frankot, a szabadalomért és az étkező termék nyitahatásának jogáért további tizenöt millió frankot kell fizetnie. Azonkívül 1900-ban új operaházat kell építtetniök, a melynek költségeit négy millió frankra irányozták elő. Végül pedig a játékbanknak kell fedezni a fejedelemség összes költségeit: az utakról, a világításról, a vízvezetékéről stb. mind a vállalat gondoskodik. A monakói polárok ilyen körülmények között gyöngyöletük van: adót nem kell fizetniök. Vámat pedig csak a külföldi vendégek számára érkező luxus-tárgyak után szednek. Az iskolákat, papokat, állami hivatalnokokat, hadsereget, rendőrséget mind a játékbank fizeti. Ha még hozzávesszük a vállalat saját kiadásait, a melyek szintén milliókra rugnak: elképzelhetjük, milyen óriási összegeket veszítenek el a játékosok, hogy a rengeteg költségek mellett is még 25 millió frank tiszta nyereséget tudna kimutatni.

A bájital.

Dubricsenyben az a szokás divik, hogy Florucza, ha elhidegedni érzi a legény szívét magától, bájitalt ad neki. Az is megtörténik, hogy a csapodár Flóruczákkal itatnak a kétségbeesett Don Juanok bájitalt, de meg az is megesik, hogy férj és feleség kölcsönösen itatják meg egymással a bájitalt.

Nincs bebizonyítva, hogy a bájital valamikor használt volna a csapodárságról, de az bizonyos, hogy valamelyes fiziológiai hatása van és mindig be is következik.

A bájital valamiféle gyökerekből készül, készítésének titkát kevesen ismerik, de minthogy Dubricsenyben olyan közkedveltségű ezikk mint Nápolyban a limonádé, ennél fogva jó keresetük van azoknak, kik készítésének titkát ismerik.

Szomorú, de úgy van, hogy egy ízben Száva Flóránának is a bájitalhoz kellett folyamodni,

mert Száva Flóra nem az volt már mint hét év előtt, mikor összekeltek.

El is panaszkodott e miatt *Valesulász* Anna dobricsenyi javasasszonynak, akinek természetesen volt erre orvossága s pár kosár lisztért mindjárt is rendelkezésére bocsátott Száva Flórának egy üvegcsével. Ez volt ama közkedvelt-ségű bájjal, melynek Száva Flóra csapodár szívét kellett volna meghódítani Flóránénak.

Az asszonyi fufang aztán kieszelte a módját annak, hogy miként szedje be Száva Flóra a bájjalt. Be is szedte és kapott tőle olyan hascsikarást, hogy jajgatására össze szaladt a fél falu. Az adag nagyon erős volt, sok volt. Tejet itattak szegény Száva Flórával, aminek hatása természetesen nem maradt el.

Száva Flóráné rémületében kivallotta a rosszullét okát és Valesután Annával együtt a nagyváradi kir. törvényszék elé került az első gyilkosság büntetének kísérlete miatt, a második, mint bűnsegéd.

A vádat *Pop Aurél* kir. alügyész képviselte, az elsőrendű vádlott védője dr. *Dési Géza*, a másodrendű vádlotté pedig dr. *Thury Kálmán*.

Száva Flóráné vallomásaiban utalt arra, hogy a bájjal használata szinte általános a községben s már anyja és nagyanja is használta és mindig a legjobb eredménnyel.

A törvényszék a védőbeszédnek meghallgatása után mindkét vádlottat *felmentette*.

Az ítéletnek kiválóan örvendett a póruljárt férj is s így érzeltett örömeiben kedves élete párjának:

— Hiszen nem is volt szükség bájjalra.

IRODALOM.

— **Szathmáry Zoltán könyve.** *Szathmáry Zoltán*nak a *«Szabadság»* felelős szerkesztőjének *Dolorósa* című novella kötete megjelent a könyvpiacon s kapható 1 frtért minden könyvkereskedésben.

— **Uj családi lap.** *Hasznos tanácsadó* címmel *Gerő Attila* szerkesztésében új képes havilap indult meg, mely az anyagilag kevésbé jól szituált művelt olvasóközönségnek igazi családi ujságja akar lenni. Szépirodalmi részében a magyar irodalom előkelő tagjaitól közöl dolgozatokat, rovataiban pedig tömördek érdekes és megszívelendő dolgot közöl a konyha és háztartás köréből. Az új ujság előfizetési ára egész évre 2 forint.

— **„Kampokavallói fájdalmas Szűz csodái”** című könyv jelent meg Mészáros Kálmán Ferencz-r. atya által kiadva. A vaskos 28 ivre terjedő könyv tartalma igen érdekes, s az eddigi megjelent hasonlirányú művek közt páratlanul áll. A könyv hat részre van felosztva. 1-ső részben az Egyháztörténelem nyomán beszél általában a Mária-kepek csodáiról. A 2-ikben a kampokavallói események bírálatát adja elő. A 3-ik és 4-dikben a kampokavallói csodák bizonyítékait ismerteti. Az 5-ik részben fölhoznak azon érdekfeszítő csodák, melyek magán a fájdalmas Szűz képén történtek. A 6-ik részben többmint 200 csodálatos gyógyulás van felsorolva s leírva maguk a meggyógyultak írásban vagy élőszóval tett nyilatkozataival. A 7-ik rész elmondja a kegykép tiszteltének rohamos elterjedését a világ minden részén. — E könyv nemcsak érdekes tartalmánál fogva megérdemli a pártolást, hanem a jótékony célnál fogva is, minthogy a kiadási költségeken felüli jövedelem az ott, Kampocavallóban, már épülő és befejezéshez álló nagyszabású új templom javára fordítatik, minthogy a kegykép most csak egy igen szegényes kis kápolnában van elhelyezve. — A könyv igen csinos, megnyerő alakban van kiállítva, tiszta nyomás és az öregek által is olvasható nagy betűkkel. Ára a 436 oldalra terjedő műnek színes borítékban fűzve 1 frt. Csinos vászonkötésben 1 frt 40 kr., postával 10 krral több, vagyis 1 frt 10 kr. és 1 frt 50 kr. Kapható Budapesten a ferencziek-zárdájában, Mészáros Kálmán sz.-Fer.-r. atyánál.

REGÉNY-CSARNOK.

ARANYLAKODALOM.

Írta: Mándoky Sándor.

3.

Még elegendő fegyverük sem vala. — Előszedik az ősök gondosan megőrzött széles fringáit, a nehéz mordályokat, az esetlen pisztolyokat, de ez mind, mind nem elég. — Kaszára kelnek s kinek az sem jut, annak a kezében elég jó fegyver az ásó és a kapa is, hogy beverje vele az ellenség fejét és elszedje fegyvereit; mindössze csak bátorság kell hozzá, az pedig ott ül az arcukon, ott ragyog villogó tekintetükben, ott lángol a szívük mélyén.

És ennek a csodálatos hadseregnek csak egyetlen törvénye, egyetlen hitvallása vagyoni: győzni, vagy meghalni a magyar szabadságért. — Csak egy, egy rövidke szó a vezényszava, — de ennek hallatára, mint az alkony égés borul lángba a honvéd arca és szuronyt szegezve, fékvesztett áradat gyanánt rohan győzni, vagy meghalni — előre.

Előre! E lelkesítő szót hangzik most széles e hazában szerteszét. E szóval válik el a honfiszteretteitől, ezzel bocsátják el azok. — ezt kongatja bucsuzó harangja, a magyar föld, a magyar ég csak ezt visszhangozza, s a bömből vihar, a sutogó szellő, a dörgő ágyuk torkai, a halált osztó, csattogó szabályák, fakadó virágok, daloló madárkák mind-mind csak ez egy, e lelkesítő szót hangoztatják: *előre!*

«*Es ment a honvéd, ment előre!*» — s a dicsőséges győzők diadal kiáltása, a szabadságért elesettek utolsó sóhaja — egyetlen imába olvadt össze: éljen a haza! . . .

Leborulok előttetek Kossuth Lajos régi-mentjének dicsőséges herosái! . . .

1848 szeptember 29-én ezek a tanulatlan, alig négy-öt napos újoncz honvédek *Pákozdi* — *Szukuró és Velence* között megtámadják és tönkre verik a bécsi kamarillának ellenünk küldött, fegyelmetzett, beg akorlott horvát hadait, — és fut *«fut Bécs felé, Jellachich a gyáva!»*

A pákozdi győzelmet nyomon követi az ozorai diadal, hol *október 7-én Róth és Philippovich* tábornokok seregei rakják le a fegyvert a győztes *Görgey és Ferczel* előtt. És ezzel a Jellachich dicstelen hadjáratának vége s a lovagias bán, az égis magasztalt fővezérjelölt, látszólag kegyvesztetten lép vissza az egyszerű tábornokok sorába.

A szerb és horvát seregek csufos veresége egyszerre keresztül huzta a kamarilla magyar-ellenes terveit.

Más eszközöz folyamodnak, — és 1848 november 7-ik napján az *Olmützben* mulató V. Ferdinánd által egy *«a magyar korona országainak földmivelő lakosaihoz»* intézett királyi kéziratot adnak ki, melyben az uralkodó *biztosítja a megcsalatott nemzetet, hogy seregei nem az ország elfoglalására, sem az áprilisi engedmények visszavétele, sem a magyar nemzetiség elnyomása, — hanem csakis az országot véghetetlen szerencsétlenséggel fenyegető és királyi hatalmat bitorló pártütők példás megbüntetése végett lettek mozgósítva.*

«*Biztatok királytokban, ki a magyar nemzetiséget mindig szeretete és atyailag ápolta . . . csatlakozzatok hadseregemhez, segítsétek azt a rend helyreállításában . . .*»

A kamarilla újra csalódott, mert a királyi kéziratnak sem lett meg a kívánt eredménye. V. Ferdinánd felhívása, mint a pusztába kiáltó szózat hangzott el nyomtalan. — A magyar már megingott hagyományos hűségében: hisz keservesen kellett tapasztalnia, hogy akárhányszor *«égbekiáltó ellentét volt a között, amit a császár aláírt s amit az udvar cselekedett.»* — A nemzet teljesen elvesztette régi bizalmát, midőn látta, hogy *«van eset, mikor a császár aláírása nem elég szent arra, hogy mások megne vessék amit ő megígér.»* A kamarilla előtt pedig *«egy szentség maradt csak: az eskü, amit a magyar király tett a magyar alkotmányra s amit vele, — a hithű katolikussal — nyíltan megszegetni még sem akartak.»* — Már pedig Magyarország paczi-

fikálása, a magyar kormány letétele és — negyvenhetes állapotok önkényes visszaállítása, éppen nem fér össze a magyar király esküjével. — Világos, hogy olyan császárra van szükség, aki nem tett esküt a magyar alkotmány: tehát Ferdinándnak le kell köszönnie! — A kamarilla 1848 december 2-án egy államcsinnyel megfosztotta trónjától V. Ferdinándot és Ferencz Józsefet, a tizennyolcz éves ifjú főherceget ültette helyébe, nem királynak, hanem császárnak, az abszolút Ausztria császárának.

És most már paczifikálható Magyarország. — A hatalmas Ausztria megmozdul és *Windischgrätz Alfréd* herceg fővezér Bécs felől, *Schlick* altábornagy északról; — *Püchner* dandárnok keletről; — *Nügent* generális nyugat és *Freiburg* tábornok dél felől nyomulnak támadó seregeikkel a szabadságért küzdő, félreismer Magyarországra ellen. . . .

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vérszag.

Budapest, ápril 12. (Saját tud. táv.)

A férfias lelkű *Miksa* mexikói császár emléke kísért a Washingtoni fehér ház körül és ez nem engedi, hogy a külföldi államok követei közeledjenek egy oly egyénhez, a kitamegölt áldozat vádjára nyom. Ezt jelentik az egyesült államok hivatalos fővárosából.

A történet ott kezdődik, ahol *Miksa* császár, királyunk testvérének kalandos vállalkozása a mexikói császárság megalapítására — végződött. A francziáktól cserbehagyott császár körömszakadásig folytatni akarta a harcot, de egy árulás őt Queretaro hegyi városkában Juarez köztársasági elnök kezébe szolgáltatatta, aki azután a császárt haditörvényszék elé állíttatta. A haditörvényszék vonakodott a császárt halálra ítélni, azonban Juarez elnök képviselője, az államügyész, kinek neve azóta feledésbe is ment, mindenképen közremunkált a halálos ítélet kimondásában. A császár visszautasított minden szökési tervet s így 1867. jan. 19-én föbelőtték.

A napokban nevezték ki a mexikói nagykövetet s amint az új nagykövet *Signor Aspiroz* megérkezett Washingtonba, megjelenése kínos benyomást keltett a diplomáciai karban. Az új nagykövet ugyanis nem volt más mint azon haditörvényszék államügyésze, mely *Miksa* a mexikói császár ügyében ítélkezett.

És hogy a bíróság halálos ítéletet mondjon, azt *signor Aspiroz* vitte ki, az egykori államügyész, mialatt a császár neje Európában kétségbeesetten fordult egyik udvartól a másikhoz megmentésére s utoljára is fájdalmában megörült.

A mexikói követet a diplomaták kezdeményezésére társadalmilag bojkottálták.

Zászlósértés Aradon.

Arad, ápril. 12. (Saját tud. táv.)

Az ó-becsei zászlósértésnek mása akadt Aradon. A most folyó sorozáson jöttek Aradra mikalakai oláh legények is s a városháza előtt magukkal hozott román nemzetiszínű zászlókat bontottak ki. A rendőrök azonban a tüntetésnek hamarosan végét szakították, amennyiben a zászlókat elkobozták. Ezen való dühökben az oláh legények a magyar zászló-

nak estek neki, szétépték, leköpték és a földre tiporták. A járó-kelők többen odarohantak a magyar zászló védelmére s most irtóztató dulakodás keletkezett, melybe később a rendőrök is teljes erővel bele vegyültek. A heves harcban több sebesülés történt. Az eset miatt az egész városban óriási az izgatottság.

Az óbecsei zászlósértés ügye.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) A hatóság erélyes vizsgálatot indított az óbecsei zászlósértők ellen. A vizsgálat folyamán tűnt ki az is, hogy *Borota* esperes névtelen leveleket kapott, melyben halállal fenyegetik, ha a nemzetiszínű zászlókat ki meri tüzetni az iskolai épületekre, sőt az 1848-ikihoz hasonló vérengzést helyezték kilátásba.

A suhanczokat a nemzeti zászló letépesére két szerb gazda bérelte fel s a jelenlevő rendőr, valamint az erkélyről a szerb pap és tanító vigyorogva nézték a suhanczok működését s csak az előrohanó esendőrök akadályozták meg a további csufszágot.

A görög kormányválság.

Athén, április 12. A kamara érvényesnek nyilvánította Zaimisz miniszterelnöknek Kalavritában történt megválasztását. Beavatott körökből jelentik, hogy a miniszterválság ma formálisan kitör. (M. Táv. Ir.)

Czáfolat.

Páris, ápr. 12. A Havas-ügynökség megczáfolja azt a híresztelést, hogy Cuverville tengernagy, a tengerészeti vezérkar főnöke lemondott. (Magy. Táv. Ir.)

A Dreyfus-ügy.

Páris, április 12. Az »Eclair« mai számában Deloye tábornok tüzérigazgatónak egy cikkét közli, amelyben megczáfolja Hartmann őrnagynak a vallomásait.

A »Figaró« ma Gonse tábornok vallomását kezdi közölni. Gonse elmondta, hogyan terelte a bordereau tárgyában megindított vizsgálat a szerzőség gyanúját Dreyfusra, de nem akart fölvilágosítást adni arról, hogyan közölték a titkos iratcsomót a haditörvényszékkel. Gonse elmondta azután, hogyan szerzett tudomást Picquart kutatásairól, amelyeknek a célja az volt, hogy a bűnösség Dreyfusról Esterházyra háruljon, majd fölvilágosítást adott Picquartnak Tuniszba való kiküldéséről és azt mondja, hogy a titkos iratcsomó 1896. előtt volt Picquart kezében, tehát akkor, amikor az indiszkrécziók megkezdődtek. A Panizzarditól eredő táviratokról azt mondta Gonse, hogy a külügyminisztériumban végzett fordítás kétféle verziót eredményezett és kiemelte, hogy igen jó volna, ha a semmitőszék tudomást szerezne az eredeti iratról. Végül azt mondta Gonse, hogy sem Esterháznak a vezérkarhoz, sem Sandherr ezredesnek Esterházyhoz való viszonyát nem ismerte. (Magy. Táv. Ir.)

Hajóösszeütközés.

London, ápril 12. A Lloydznak azt jelentik Maltából, hogy a »Kingswell« angol gőzös, a mely most odaérkezett, e hó 9-én összeütközött a »Maria« görög

partjáról hajóval. A »Kingswell«-nek nem esett baja, de a görög hajó elsüllyedt, 49 főnyi személyzetéből pedig csak négy ember menekült meg. (Magy. Táv. Ir.)

Afrikából.

London, április 12. A Reuter-ügynökségnek jelentik Bonnyból, hogy Benin városba expedíciót küldtek Alogboseri megfenyítésére, aki 1897-ben nagy mérszárlást végzett Beninben. (Magy. Táv. Ir.)

Kábel Amerika és Ausztrália között.

Ottava, ápr. 12. A kanadai kormány elhatározta, hogy a parlamenttől fölhatalmazást kér arra, hogy Britt-Ausztráliával egyesülten kábelt rakasson a Csöndes Óceánon át. (Magy. Táv. Ir.)

A bolíviai forradalom.

Buenos-Ayres, ápril 12. A bolíviai forradalmi párt nagy diadalt aratott. Pandot ezredes, a fölkelők vezére bevonult Oruróba. Alonzo elnök és a bolíviai miniszterelnök Antofagastába menekültek. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Vasuti kedvezmény szőlőkarók szállításánál.

A földmivelésügyi minisztérium 24644. sz. leiratával értesítette egyesületünket, hogy a kereskedelemügyi minisztérium 80755. sz. rendeletével a szőlőkarók szállításánál kocsis és fuvarlevelenként legalább 10,000 kgrért való díjfizetés s a be- és kirakásnak a fél által saját költségen való eszközzése mellett az alábbi vasutakon kedvezményes díjtételt állapított meg.

1. A m. kir. államvasutak összes vonalain. 2. Pécs—Barcsi vasuton. 3. Baja—Zombor—Ujvidéki. 4. Debreczen—Füzes-Abonyi. 5. Debreczen—Hajdu-Nánási. 6. Dunántuli h. é. 7. Győr—Veszprém—Dombovári. 8. Nógrádvarmegyei h. é. 9. Sz-Lőrincz—Szlatinai. 10. Tiszapolgár—Nyiregyháza és Tiszalök—Büd-Szent-Mihályi vasutakon.

A karók szállításánál a fenti vasutakon kedvezményben részesülnek: Szőlősgazdák, gazdasági és szőlőszeti szövetkezetek és hegyközségek.

A vasuti kedvezményes díjtétel igénybevétele czéljából egyesületünk igazolványokat ad ki, mely igazolványok a feladás alkalmával a fuvarlevélhez csatolandók.

Felhívjuk ennél fogva a hegyközségeket, testületeket és szőlősgazdákat, hogy a kik a karó szállításánál a vasuti díjkedvezményt igénybe venni óhajtják, forduljanak igazolványaikért egyesületünk titkári hivatalához (Eleméri-ház, Nagy Sándor-utca.)

Nagyvárad, 1899 ápril hó 12.

Szabó József,

biharm. gazd. egyesület elnöke.

Nagyváradí hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradí piacon 1899. április hó 11-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 8.90—9.10. Kétszeres buza 7.60—7.80. Rozs 7.45—7.70. Arpa 5.50—5.80. Zab 5.40—5.60. Tengeri: 4.35—4.50. Borsó 14.—. Lenese 17.—. Bab 6.70. Köleskása 11.50. Burgonya 2.20. 100 kiló lángliszt 16.—, zsemlyeliszt 15.—, fehérkenyér liszt 14.—, barnakenyér

liszt 13.—, széna fuvarral 2.20, szalma 2.60 Szalonna 62.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkg alom-szalma —04, 1 köbm. búkfa 3.20, tölgyfa 3.20, cserfa 3.35. 100 kiló marhahús 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 46.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —32. Szilva pálinka —80. Szesz 95.—. 1 mm. kőso 10.70. nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 25.—, birka gyapjú —.—, magyar gyapjú —.—, Egy hektoliter ó-bor 34.—, uj bor 26.—, mész 1.20, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 12.50. köles 6.—, repce —.—, dió 18.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 17.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 10, szalonna 66, sertéshús 52, juh-hús 32, veres hagyma 8, fog-hagyma 28, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 12. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi április 11-ről Tiszta buza körülbelül 350 hltr, kétszeres buza 120 hltr, rozs 250 hltr, arpa 120 hltr, zab 160 hltr, tengeri 400 hltr, burgonya 900 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 65 drb, félhizott 80, sovány 145, süldő 220, malacz 460, hizott marha 16, jármás ökör 380, fejős tehén 280, borju 200, bivaly 12, juh és kecske 400, ló 471.

Marha ártáblázat 1899. április 11-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 300—360, egy pár másodrendű jármás ökör 240—285, egy pár harmadrendű jármás ökör 120—215, 1 drb fejős tehén 55—100, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—86, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65, 1 drb. veres borju 10—17, 1 drb. fél éves borju 16—24, 1 drb. egy éves borju 22—34, két éves borju 33—57, gpár hizott sertés 45—76, 1 pár fél éves 19—23, 1 pár egy éves sertés 31—48, 1 pár két éves setés 50—75, egy drb igás ló 59—95, 1 pár ökörbőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—16, 1 pár borju bőr 5—8, 1 pár ló bőr 6—10.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, április 12.

Az irányzat gyenge.

Osztárk hitel	—	—	—	—	—	358.10
Magyar hitel	—	—	—	—	—	397.50
Államvasut	—	—	—	—	—	365.90
Rimamurányi	—	—	—	—	—	307.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	249.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	636.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	—	78.—

Az irányzat nyugodt.

Bécs, április 12.

Oszt. hitel	—	—	—	—	—	371.25
Magyar hitel	—	—	—	—	—	390.40
Államvasut	—	—	—	—	—	366.15
Birodalmi márka	—	—	—	—	—	58.75

Határidők.

Az irányzat gyenge.

Buza áprilisra	—	—	—	—	—	9.08
Buza októberre	—	—	—	—	—	8.79
Uj tengeri	—	—	—	—	—	4.49
Rozs őszre	—	—	—	—	—	7.36
Zab őszre	—	—	—	—	—	5.75
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

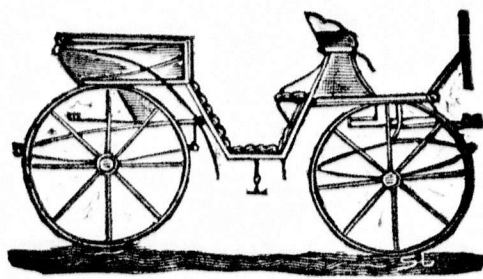
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. április 12-én.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	—	119.75
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	—	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	—	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	—	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	96.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	100.50
Horvát-szlavón földterhermentési kötvény	—	—	—	—	—	96.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	163.25
Tiszazabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	138.25
Osztárk járadék papírban	—	—	—	—	—	100.60
Osztárk járadék ezüstben	—	—	—	—	—	100.40
Osztárk járadék aranyban	—	—	—	—	—	190.—
Osztárk korona járadék	—	—	—	—	—	100.50
Osztárk államsorsjegyek	—	—	—	—	—	139.50
Osztárk magyar bankrészevény	—	—	—	—	—	920.—

Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	386.25
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	369.75
Osztrák-magyar államvasúti részvény	— — — — —	363.20
20 frankos arany (Napoleond'or)	— — — — —	358.60
Németbirodalmi márka	— — — — —	58.45
London vista	— — — — —	120.50
Párisi vista	— — — — —	47.85
20 márkás arany	— — — — —	11.80

A szerkesztőadrt felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Bodánszky Lipót kocsigyára,

Nagyvárad, Apáczai-utca (saját-ház.)

Eladó.

A nagy állomáshoz közel a Komló-teleppel szemben, jó uton, szép helyen, befásított, árpával bevetett tiz holdas szőlőhegy uri lakkal és mellékekkel **Sztaroveczki-utca 38. sz.** alatt eladó.

Tisztelettel tudatom a n. ó. közönséggel, hogy

gyárhelyiségemben nagy raktáron tartok kész új kocsikat.

Ajánlok mindenféle fedeles és fedetlen szandlauffer gazdasági kocsikat jó erős készítményekkel a legjobb körös-fából erős, csinos munkát mutatok be, és tetemesen leszállított árban árusítom el.

Gyáram az 1896. évi millenniumi kiállításon is ki lett tüntetve, még pedig szolid és tartós munkáért.

Gyáramban elvállalok mindenféle kovács, kerékgyártó, szatler és fényező munkákat, ugyancsak mindenféle javításokat; pontos és gyors elkészítéséről biztosíthatom t. vevőimet és megrendelőimet.

Teljes tisztelettel

Bodánszky Lipót,
kocsi-gyáros.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			Nagyvárad—Gyoma			Gyoma—Nagyvárad.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40
V-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	Ósi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 42
Félix-Fürdő >	4 22	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 23
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 54
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Körösszeg >	7 02	3 36	Véztő >	6 12	5 33
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 09
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 28
Magyar-Cséke >	6 50	5 —	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 03
Dused >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Kót >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 42
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Véztő >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 13
Gyanta >	8 12	6 11	Dused >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 30
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 52
Borz >	8 53	6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 18
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 33
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva			Érmihályfalva—Nagyvárad.		
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 21	V-Velenceze >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 22
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 39
Székelyhid—Margitta			Margitta—Székelyhid			Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 04
	V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 33
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	Nagykágya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 32
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	Székelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 39
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 40
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 10
Margitta érk.	11 28	9 16	Székelyhid érk. reg.	5 54	6 07						

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelzettek feltételes megállóhelyek.